

A kínai orvoslás és a meddőség

Mikor beszélünk meddőségről? Ha a fogamzóképes korú nő a házasságot követő 3 éven belül nem képes teherbe esni.. A nők kezelésének elkezdése előtt a házastárs vizsgálatára feltétlenül szükség van! A meddőség kezelését illetően óriási a fejlődés, mégis napjainkban is folytatódik további hatás fokozó módszerek keresése. Nagy segítséget nyújthatnak e téren a keleti gyógyászat módszerei. Különösen az ismeretlen eredetű sterilitás megoldása terén jön szóba e lehetőség.

A kínai orvoslás szerint a terhesség szorosan összefügg a "méh csatornáival" (Chong mai és Ren mai). A „Su wen” ezt írja: „14 évesen a nőben szexuális vágy alakul ki, a Ren mai csatornában megindul a mozgás, a Chong mai Különleges csatorna megtelik, időnként fellép a menstruáció, létrejöhethet a terhesség. 49 évesen a Ren mai csatornában hiány alakul ki, a Chong mai csatorna gyengül, kimerül a menstruáció leáll, a test öregszik, a nő nem esik teherbe ... ". Így a meddőség fő oka a Chong mai és Ren mai csatornák funkcióinak sérülése.

Szülésre legalkalmasabb a keleti gyógyítók szerint a 21-től 28 éves kor. A szervezet Qi-je ezekben az években éri el maximumát.

A kínai medicina a sterilitás két fajtáját különbözteti meg: született és szerzett. A nemi szervek veleszületett anomáliái akupunktúrával nem kezelhető!

Az ókori kínai források megkülönböztetik az elsődleges meddőséget, amikor egy nő soha nem volt terhes, és a másodlagos meddőséget, amikor a fogantatás nem következik be, bár korábban voltak terhességek.

A szerzett meddőség lehet Hiánnyal, illetve Többlettel kapcsolatos.

A klinikai gyakorlatban a következő szindrómákat tekintik leggyakoribbnak meddőség esetén: „Vese Qi Hiány”, „Vér Hiány”, „Qi pangás a Májban” és „Nyálka Nedvesség pangás”, „Hideg a méhben”, „Vér Forróság”, „Vér pangás”

Fő gyógyító alapelvek:

„Hiány” esetén - „erősíteni kell a Qi-t”, „táplálni a Xue-t”, „melegíteni a Vesét”, „szabályozni a Májat”, „erősíteni a Chong-mai és Ren mai csatornákat”,

"Telítettség", vagy Többlet esetén "Nyálkát kell szétszórni, a Nedvességet eltávolítani", " a „Máj pangást" oldani és a „Xue és Qi mozgást szabaddá tenni".

A Chong mai és Ren mai csatornák szabályozására a következő pontok használatát javasolják:

Ren mai csatornán - GuanYuan (Bef4) és ShiMen (Bef5), ZhongJi (Bef3), Yin-Jiao (Bef7)

Vese csatornán - TaiXi (V3), ShuiQuan (V5), QiXue (V13) és SiMan (V14), ShiGuan (V18) és YinDu (V19)

Speciális pontok a meddőség kezelésére egyéb csatornákon:

Hhólyag csatornán - ShenShu (Hh23), ShangLiao (Hh31), CiLiao (Hh32) és ZhongLiao (Hh33)

Gyomor csatornán: GuiLai (Gy29) és QiChong (Gy30)

Lép csatornán - ShangQiu (L5) és SanYinJiao (L6)

Máj csatornán - QuQuan (M8) és YinLian (M11)

Csatornán kívüli pontokból- ZiGong (4 cun-nal a köldök alatt, 3 cun-nal a Bef 3-tól oldalra) és a WeiBao (3 cun-nal a köldök alatt, 4 cun-nal a Bef 4-től oldalra)

1. VESE Qi HIÁNY

A kínai gyógyítók úgy vélik hogy a Vese Qi Hiánya egyik leggyakoribb oka a meddőségnek

Etiológia, patogenesis

A méh csatornák a Chong mai , és a Ren mai funkcionális aktiválásának forrása a Vese Qi.

A Vese Qi-t, s így a „ a méh csatornákat” gyengítő faktorok:

korai nemi élet
fokozott nemi aktivitás
gyakori szülés.

Egyes irodalom két féle Vese Hiányos sterilitást említ :

Yin hiány a Vesében
Yang hiány a Vesében

Tünetek : Sterilitás, irreguláris menstruációs ciklus, kevés, világos menstruáció, derék fájdalom, térd gyengeség.

További tünetek: szédülés, fülzúgás, éjjeli gyakori vizelés, fehér folyás, fénytelen arcszín.

Nyelv : világos, vékony lepedék

Pulzus: mély, gyenge

Elemzés:

Ha a Vese Qi hiányos a Ren mai és Chong mai funkció gyengül, ennek következménye a meddőség.

A Vér tengere a Chong mai vagy túl, vagy alul telített, ezért a menstruáció irreguláris.

Ha a Vese Qi hiányos, a Jing is károsul ezzel együtt a Xue is, ezért a menstruáció kevés, világos.

Ha a Vese Qi hiányos nem táplálja a csontokat, fület, agyat, ezért jelentkezik a derékfájás, szédülés, fülzúgás, gyenge térd.

Ha a Vese Qi nem erős, a húgyhólyag is sérül, gyakori lesz a vizelés.

A világos nyelv kis lepedéssel, a mély, gyenge pulzus, Vese Qi hiány jele.

"Vese Yang hiány" esetén: tapintásra hideg a has, derékban, az ágyéki régióban fájdalom. P: xu, chen, chi. Ny: sápadt, nedves. Nyl: fehér.

Terápiás cél:

Meg kell erősíteni, azaz feltölteni a Vese Qi-t, táplálni a Xue-t, melegíteni a Vesét, a Chong mai és Ren mai funkció rendezése

Ehhez a szindrómához a következő pontok ajánlottak:

ZhongJi(Bef3), SanYinJiao (L6), ShenShu (Hh23), GuiLai (Gy29), HouDing (Kor 19) . E pontokat töltjük légzéstechnika alkalmazásával, belégzéskor vezetjük be a tűket, kilégzéskor húzzuk ki.

További pontok: GuanYuan (Bef4), DiJi (L 8), TaiXi (V3), ZhongLiao (Hh33);

További kezelési lehetőségek:

• YinJiao Bef7, ShiGuan V18, ZuSanLi Gy36, QiHu Gy13, ZiGun Csk.

- ShenShu Hh23, QiXue V13, JanGu V2.
- GuanYuan Bef4, ZiGong Csk, SanYinJiao L6, ShenShu Hh23, DiQi L8, ZhaoHai V6.
- ShuiDao Gy28, DaHe V12, XueHai L10, ShenShu Hh23, DiQi L8, ZhaoHai V6.
- Vese Yang Hiány: ShenShu Hh23, GuanYuan Bef4, QiHai Bef6, ZiGong Csk, SanXinJiao L6, ZuSanLi Gy36.

Vese Yin Hiány: TaiXi V3, FuLiu V7, HengGu V11, YinXi Sz6, SanYinJiao L6, ZuSanLi Gy36, QuGu Bef2, ZiGong Csk.

Módszertan. Stimuláció akupunktúrával.

2.Xue Hiány

Etiológia, patogenesis:

Nagyon erős vérzés, gyakori szülés, rendszertelen étkezés, kimerülés Xue hiányt okoz a két csatornában (Ren mai és Chong mai) így a sperma táplálás nem biztosított és ez sterilitást okoz.

Tünetek :

Sterilitás, menstruáció elmaradás, ha van menses nagyon kevés és világos, asthenias alkat, gyengeség , fáradékonyság.

Arcszín sápadt vagy sárgás aszalódott

Bőr száraz, tachicardia, alvászavar

Nyelv : világos

Pulzus: mély és gyenge

Elemzés:

Ha nincs vér a Ren mai-ban és a Chong maiban a sperma alultáplált.

Ha kevés a vér, a vér tengere a Chong mai nem táplált, így a menses késik, vagy kevés, világos. Ha kevés a Vér a méh csatornáit üresek, az izmok nem tápláltak megfelelően, ezért lépfel gyengeség , fáradékonyság, sápadt arc, száraz bőr.

Károsul a Szív és Máj táplálás ezért szédül, tachycard, nem alszik.

Nyelv : világos (vér hiány jele)

Pulzus: mély gyenge (vér hiány jele)

Kezelési elv:

a Vér és Qi töltése

a Chong mai és a Ren mai normalizálása

E szindrómához a következő pontok ajánlottak:

ZhongJi (Bef3), PiShu (Hh20), GeShu (Hh17), YinLian

(M11), QuQuan (M8), SanYinJiao (L6), TaiXi V3,

ZhangMen (M13), TaiBai (L3), ZuSanLi (Gy 36),

WeiShu (Hh 21), QiHai (Bef 6.), LaoGong (Szb 8),

ZhanGu (V 2) és ShuiQuan V5

Ajánlott receptúrák:

- GuanJuan (Bef4), QiHu (Gy13), ZiGong (Csk), SanYinJiao L6, ZuSanLi (Gy36)
- GuanYuan Bef4, ZiGong (Csk), SanYinJiao (L6), GanShu (Hh18), ZuSanLi (Gy36)
- ShuiDao (Gy28), DaHe (V12), XueHai (L10), ShenShu (Hh23), ZhaoHai (V6)
- YinBai L1, TaiBai (L3), SanYinJiao (L6), PiShu (Hh20), GeShu (Hh17), XueHai (L10), GuanYuan (Bef4)
- QiHai (Bef6), HeGu (Vab4), TaiChong (M3)

Módszer: Stimuláció akupunktúrával

3.Pangás a Májban

Etiologia, patogenesis

Emocionális károsodás (ingerlékenység, düh) a Qi szabad áramlását károsítja a Májban.

A Qi az egész szervezetben pang, károsul a méh edények táplálása és megjelenik a sterilitás.

Tünetei :

Sterilitás. Irreguláris ciklus. A menses sok, sötét piros, csomós. A menses előtt fokozott ingerlékenység, dühkitörésekkel

Feszítő fájdalom az alhasban
Feszítés a bordaív mentén, mellekben , depresszió
Nyelv: Vékony fehér lepedékkel
Pulzus: húrszerű

Elemzés:

Ha a Máj düh által károsul, Qi pangás lép fel az egész testben. Lassul a Chong mai és a Ren mai táplálás, mely sterilitást okoz

Ha károsul a Máj Qi, nem raktároz, ezért a Chong mai, ha telített nem tudja leadni a Xuet, illetve nem tudja hamar felvenni ha üres.

Ezért a menses időnként előbb, máskor késve jelentkezik.

Ha a Qi pang a vér sűrűsödik ezért csomós. A Máj Qi pangás dühkitöréssel jár.

A Qi és a Xue a méhben összegyűlik ezért fáj az alhas. A lábi Máj csatorna a bordaív mentén halad, az emlőknél fejeződik be, ezért van a bordaív mentén fájdalom. A Máj Qi pangás jele a depresszió is.

Nyelv :vékony fehér lepedék

Pulzus : húrszerű

Kezelési elv: a Máj Qi keringés biztosítása, Qi pangás megszüntetése a, Ren mai , Chong mai csatornák funkciójának rendezése

E szindrómához a következő pontok ajánlottak:

GuanYuan Bef4, Bef2, ZhongDu, (M6), XingJian (M2), M3, QuQuan (M8), YinLian (M11), M14, SanYinJiao (L6), L10, CiLiao (Hh32), DaLing (Szb7), LaoGong (Szb 8), YouMen (V 21), YinDu V19, DiJi (L 8), M 3, Gy36, Vab4,

Kezelési módszer: Tűszúrás levezetés
kezelési lehetőség.

Ajánlott receptúra:

• TaiChun M3, QiMen M14, SanYinJiao L6, XueHai L10, ZuSanLi Gy36, HeGu Vab4, QuGu Bef2, Guan Yuan Bef4.

Módszer: Levezetés akupunktúrával.

4. Nyálka-Nedvesség pangás

Etiologia, patogenesis:

Ha valaki sok zsíros, fehérje dús, édes ételt fogyaszt károsodik a Lép. A folyadékok átalakítása, szállítása kárt szenved, a belsőben Nedvesség halmozódik fel mely Nyálkába (Tan) alakul.

A Tan a méh ereiben kárt okoz, nem tudja a méh a spermát befogadni, ez meddőséghez vezet.

Ezt a meddőség típusát a kövér egyéneknél látjuk , ezért ezt a szindrómát úgy is hívják: Sterilitás elhízás miatt

A "Nyálka-Nedvesség" szindróma tünetei: meddőség, súlytöbblet, cikluszavar, elmaradhat a menses, arc sápadt, szédül, szívdobogás, fehérfolyás, mely sűrű ragacsos.

Nyelv : fehér, rajta zsíros lepedék

Pulzus : csúszós

Elemzés:

Amikor a Tan károsítja a Ren mai-t és a Chong mai-t a méh nem tudja befogadni a spermát

A Tan nem engedi hogy a Vér tengere, a Chong mai megteljen vérrel a megfelelő időszakig, ezért késik a menses.

Amikor a Nedvesség és Tan lefelé halad folyás jelenik meg mely sűrű és ragacsos.

A Tan a Qi cirkulációs zavarát okozza, a tiszta Yang nem tud felemelkedni, a zavaros Yin nem megy le, szédülést eredményez.

A Tan összegyűlése a mellkasban szívdobogást okoz, valamint mellkasi telítettséget

Nyelv : fehér, zsíros lepedékes (a Tan belső felgyülemlésének a jele)

Pulzus: csúszós (a Tan belső felgyülemelésének a jele)

Kezelési elvek : Lép erősítés, Tan oldás. A Chong mai és a Ren mai funkció rendezése

Következő pontokat használjuk a receptúrához:

LiangMen (Gy21) ZhongWan (Ren mai 12), SanYinJiao (L6), ShangQiu (L5), GuiLai (Gy29), TienShu (Gy 25), ZuSanLi (Gy 36), FengLong (Gy 40).

Tachicardia esetén plusz következő pontok: ShaoFu (Sz 8), ZhuBin (V 9), JianShi (Szb 5). Erős menstruáció esetén a YinBai (L1), QiHai Bef6, MingMen (Kor4), GuanYuan (Bef4), ShenShu (Hh23).

Ajánlott receptúrák:

- ZhongChi Bef3, QiChun Gy30, SiMan V14, SanYinJiao L6, FengLong Gy40
- GuanYuan Bef4, ZiGong Csk, SanYinJiao L6, ZhongChi Bef3, FengLong Gy40
- ShuiDao Gy28, DaHe V12, XueHai L10, PiShu Hh20, YinLingQuan L9
- SanYinJiao L6, YinLingQuan L9, ZuSanLi Gy36, FengLong Gy40, YinGu V.10, HengGu V11, ZhongWan Bef12, QuGu Bef2, GuanYuan Bef4

Módszer: akupunktúra és a moxa kombinált alkalmazása.

5. HIDEG A MÉHBE

Etiológia, patogenesis:

a: Vese Yang hiány belső hideggel,

b : külső patogen Szél-Hideg

A menses alatt a méhben hideg van, a sperma felmelegedése a kívánt hőig nem történik meg, ez meddőséghez vezet.

Tünetei :

Sterilitás, menstruáció késik, sötét, csomós, fájdalmas

Arc sápadt, hidegérzet az alhasban. Fáj a derék, fáradt küllem, ingerlékeny

Gyakoribb világos vizelet

Nyelv: Világos, vékony fehér lepedékkel

Pulzus: Mély, lassú

Elemzés:

A hideg felhalmozódásával a méhben a spermiumok nem kapnak kellő felmelegedést, megjelenik a meddőség. A hideg akadályokat képez a menstruációs vér áramlásában, ezért a menstruáció késik. Hideg pangás esetén a vér szabad keringése zavart okoz, ezért kevés sötét váladékkal járó menstruáció figyelhető meg. Amikor a hideg felgyülemlik a méhben, a Qi és a Vér keringése megzavarodik, az

alhasban hideg, vagy fájdalomérzet jelentkezik. A "méh csatornái" (Chung-mai és Ren-mai) a Vesével kapcsolódnak. A hát alsó része a „vesepalota”, ezért a fájdalom a hát alsó részén jelentkezik. Ha a vese Qi gyenge, a húgyhólyag működése megzavarodik, és gyakori vizelés jelenik meg kevés vizelettel. Hideg és Yang Hiány esetén a test felmelegedése zavart szenved, a végtagok hidegsége, sápadtsága jelentkezik.

A vékony, fehér bevonattal ellátott nyelv, a mély, ritka pulzus a hideg belső felhalmozódásának megnyilvánulásai.

Kezelés elvei.

Fel kell melegíteni a méhet, eloszlatni a Hideget, feltölteni a Yangot, normalizálni a Chong-mai és Ren-mai csatornák működését.

Kezelési lehetőségek:

Itt mélyebben szúrunk, vagy melegítjük a beszúrt tűket. Pontok: YinJiao (Bef7), QiHai (Bef6), Zhong Ji (Bef3), GuanYuan (Bef4), MingMen (Kor 4), QiMen (PC46) a Bef 4 GuanYuantól 3 cun laterál, SanYinJiao (L6), YinGu (V10), ShenShu (Hh23), ZuSanLi (Gy 36), ShuiDao (Gy)28 töltés

Ha hosszan áll fenn a Hideg a méhben és nem sikerül a teherbe esés célszerű a YinQiao mai csatorna

kezelése. ZhaoHai (V6), ZhongJi (Bef3), SanYinJiao (L6), HouDing (Kor19,) LieQue (Tü7). A tűk kihúzása ellenkező sorrendben kell történnjen.

Ajánlott receptúrák:

- YinJiao Bef7, QuGu Bef2, MingMen Kor4, QiHai Bef6
- GuanYuan Bef4, ZiGong (Csk)*, WeiBao (Csk)*, SanYingJiao L.6, Ming-men Kor4, ShenShu Hh23, ZuSanLi Gy36.
- ShuiDao Gy28, DaHe V12, XueHai L.10, moxibustio a ShenQue Bef8-ban.

*ZiGong (4 cun-nal a köldök alatt, 3 cun-nal a Bef 3-tól oldalra) és a WeiBao (3 cun-nal a köldök alatt, 4 cun-nal a Bef 4-től oldalra)

Módszer: Stimuláció akupunktúrával, moxibustióval.

6.VÉR FORRÓSÁG

Etiologia, patogenesis :

Ha a forróság felgyülemlik, a Yin hiányos . Arra gondolhatunk, hogy sok erős ételt fogyaszt, sok alkoholt iszik, sok gyógyszert szed, mindez a méhet melegíti, ami oda vezet, hogy a Máj Qi

pang. A pangó Máj Qi a Máj Yangba
transzformálódik és sérti a méh csatornákat.

Tünetek :

Sterilitás. Menses kb. 10 nappal korábban
jelentkezik 2x is menstruálhat havonta
A menses sűrű, bőséges, sötét piros, csomós
Nyugtalan, mellkasban teltségérzés. szárad a száj,
arc piros. Vizelet kisadagokban sárgás
Nyelv : piros , sárga lepedék
Pulzus : szapora , erős

Elemzés

A Xue Forróságnál károsodik a Chong mai és a Ren
mai. A Forróság károsítja a spermát és sterilitást
okoz. A Forróság elégeti a Xuet, kényszeríti az idő
előtti mensesre, mely sötét.

A Forróság károsítja a Yint, a vér sűrű lesz és
csomós.

A Forróság károsítja a Shent a Szívnél, ezért
nyugtalan, a mellkasban telítettségérzése van..

Szárad a száj . Vizelet kevés, és sárgás

Nyelv: Vörös, sárga lepedékkal (Belső Forróság
jele)

Pulzus : gyors (Belső Forróság jele)

Kezelési elv:

Forróság hűtése. Xue hűtése, a Ren mai és a Chong mai csatornák funkció rendezése.

Következő pontokat használjuk a receptúrához:

ZhongJi (Bef3), GuanJuan (Bef4), QiHai (Bef6),
QiMen (Pc46) a Bef 4-el egy vonalban, 3 cun laterál,
Módszer: e pontokat le kell vezetni.

SanYinJiao (L6), TaiXi (V3)

Módszer: fel kell tölteni.

XueHai (L10), HeGu (Vab4), QuChi (Vab11)

Módszer: harmonizálni.

Javasolt receptúra:

• ShiGuan (V18), YinJiao (Bef7), ZhongQi (Bef3),
HeGu (Vab4), SanYinJiao (L6).

Módszer: Levezetés akupunktúrával.

7.VÉR PANGÁS

Etiológia, patogenesis:

A vérpangás Qi pangással, Qi hiánnyal, Külső Hideggel , különböző traumákkal lehet kapcsolatos A pangó vér összegyűlik a Chong mai és a Ren mai csatornáknban , így azok nem tudják fogadni a spermát.

Irreguláris menses, mely sötét piros, nehezen ürül, csomós. Alhas fájdalmas, a fájdalom nyomásra fokozódik.

Nyelv : sötét piros, pangásos foltokkal, vékony sárga lepedék

Pulzus: húrszerű

Elemzés:

Ha a pangó vér összegyűlik a Chong mai és a Ren mai csatornában a méh nem tudja fogadni a spermát. A pangó vér miatt nem tud telítődni a Chong mai és a menses irregularissá válik. Alhas fájdalmas. Xue pangásnál a fájdalomnak határozott lokalizációja van, nyomásra fokozódik.

Nyelv : sötét piros, pangásos foltokkal, vékony sárga lepedék (xue pangásos jel)

Pulzus : húrszerű (Xue pangásos jel)

Kezelési elv :

Élénkíteni a Xuet. A Xue pangás megszüntetése. A Chong mai és a Ren mai funkciók rendezése

Kezelési variációk :

- SanYinJiao (L 6), DiJi (L 8), XueHai (L 10), ZuSanLi (Gy 36), HeGu (Vab 4), TaiChong (M3), GeShu (Hh 17), HengGu (V 11), QuGu (Bef 2) ,
- GuanYuan (Bef 4), SanYinJiao (L 6), HeGu (Vab 4), TaiChong (M3)
- ShuiDao (Gy 28), FengMen (V 12), HueHai (L 10), CiLiao (Hh 32), ZuSanLi (Gy 36)

Módszer : Túkezelés , levezetés

Egyéb irodalmi javaslatok:

Snorrenberger G.C. 1985 következő pontokat javasolja: ShiMen Bef5, CiMen PC46 (Bef 4-el egy vonalban, 3 cun laterál), PC49 ZiGong (4 cun-nal a köldök alatt, 3 cun-nal a Bef 3-tól oldalra), PC140 (közvetlen a belboka alatti mélyedésben), PC44 (Bef 5 alatt 0,3 cun) tű és moxa

Zsárkin 1988 a menstruáció 3. napján mikro tű behelyezését javasolja fülbe a petefészek pontba (23)

6 napig, naponta kapjon akupunktúrát, következő pontokból alakítjuk ki a receptúrát: DaLing (Szb7), QiHai (Bef6), BGuanJuan (Bef4), TaiXi (V3),

ShenMen (Sz7), DaHe (V12), NeiGuan (Szb6), TongLi (Sz5), DaZhong (V4), QiXue (V13)

A ciklus 15. napján ismét tartós tű a fül 51 (szimpatikus idegrendszer) pontjába 6 napra, s folytatni a napi kezelést HeGu(Vab4), ShenShu (Hh23), CiLiao (Hh32), QuChi (Vab11), ShangLiao (Hh31), ZuSanLI (Gy36), ZhongLiao (Hh33), PiShu (Hh20), FengChi (Eh20), RanGu (V2)

E pontokat mind töltjük, azaz 5-7 percig van bent a tű.

A. Brode csak a mester és összekötő pont kezelését javaolja a YinQiao mainak.

Nguyen Van Nghi a sterilitást a Ren mai-al (ekkor a Tü pulzust Yang állapotban találjuk), valamint a YinQiao mai-al (ekkor a Gy és Hh pulzust Yin állapotban), valamint a Chong mai-al (ekkor a L, V pulzust Yin állapotban) hozza összefüggésbe.

Különleges csatornával dolgozva ne feledjük a következőket -csak akkor alkalmazzuk, ha a Fő csatornáknak helyreáll az energia keringés. A Különleges csatornák kezelési sorrendje: előbb a Mester pont, majd az egyéb pontjai a csatornának, s végül az Összekötő pont. A receptbe más csatornák

pontjai is bevonhatók., de a fönti sorrend akkor ia marad.

Van aki a kezelést az ovuláció előtti időben javasolja:

Egy-egy alkalommal 5-6 pont

M3, M8, L6 30 percig bent a tű, majd moxa

V13, valamint sterilitas spec pontja a Bef 4 től kb 5cm laterálisan -ez a ZiGong, WeiBao (3 cun-nal a köldök alatt, 4 cun-nal a Bef 4-től oldalra), további

pontok: Bef3, Gy36, Vab4, Tü7, V6

Ovulatio ideje alatt moxa, ovuláció után moxát nem végzünk. Másnap kezelünk.

Utóbbi időben javasolt recept sterilitás esetén: L6, V2, V3, Hm6, Eh43, Eh41, M1, M2.

Fül pontok:

58méh, 109 hallojárat felső szélén, 23petefészek, 22 belső elv. mirigy, 34agykéreg,

Vagy :

58vérnyomás csökkentő, a háromszögletű árok felső csúcsában, 13mellékvese, 51 szimpatikus idegrendszer, 101Tüdő, 29 occipitalis, 22 belső elv. mirigy,

vagy

58méh, 51szimpatikus, 98 Lép, 23 petefészek,
28hypofizis

vagy:

95 vese, 23petefészek, 58méh, 22 belső elv. mirigy,
51 szimpatikus

Scalp terápiát is említ az irodalom, kezelendő az urogenitalis zóna. A külső szemzúgból egy függőleges vonalat húzunk a hajszél felé, a zóna a hajszélnél kezdődik, s a hajasfejbőrénél 2-2,5 cm hosszan húzódik

Felszínes tűkezelés, hát alsó szakasz, alhas, inquinalis redők, a comb és a lábszár belső felszíne
, továbbá a következő pontok Bef,2,3,4,5,6, Hh32,
Kor2